

בנידוק מיוחד
הפנה לראש
-

ניצוצי אור זידיטשוב

מאמרי ב"ק אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א

גליון ל"ז

פרשת בהעלותך תשפ"ה

קהל חסד לאברהם
זידיטשוב

נתייסד ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זצקללה"ה
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כתיבה עריכה וניהול: אברהם אבא צוקרמן
הגהה וביקורת: מרדכי בצלאל גולדברג
עיצוב ועימוד:

Koteret.imud@gmail.com

יוצא לאור על ידי קהל חסד לאברהם זידיטשוב
3135 W. Devon Ave.
Chicago IL 60659

לקבלת הגליון מידי שבוע באימייל, נא לשלוח אימייל ל-
nitzoitzei@gmail.com

ניצוצי אור זידיטשוב

מאמרי ב"ק אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א

גליין ל"ז

פרשת בהעלותך תשפ"ה

נתייסד ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זצקלה"ה
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

תוכן הענינים

מאמדי הפרשה

מאמר א'

הימצאות האדם 'בדרך רחוקה' אך קרוב בלבו ונשמתו.....ז
בכל מצב ובכל מקום שנמצא האדם - צריך עדיין להיות לבו ונפשו מקושרים
ושויכים לחלקו הרוחני ששם הוא עיקר חיותו ולשם נתונים מאוזניו וכך יכול
להישאר קרוב להשי"ת בכל עת
צפרא דשבתא פרשת בהעלותך תשפ"ד
אופרוף משפחת מוסקאט הי"ו

מאמר ב'

מאמר זהאיש משה עניו מאוד מכל האדם.....יא
מידת הענווה הנכונה היא שאדם לא יחזיק עצמו שהוא שפל כלל ולא ידע שיש בו
מעלה זו ובעבודה בזאת שאינו מאמין שיש בו - הוא גורם נחת רוח גדול להשי"ת
של"ס פרשת בהעלותך תשפ"ד

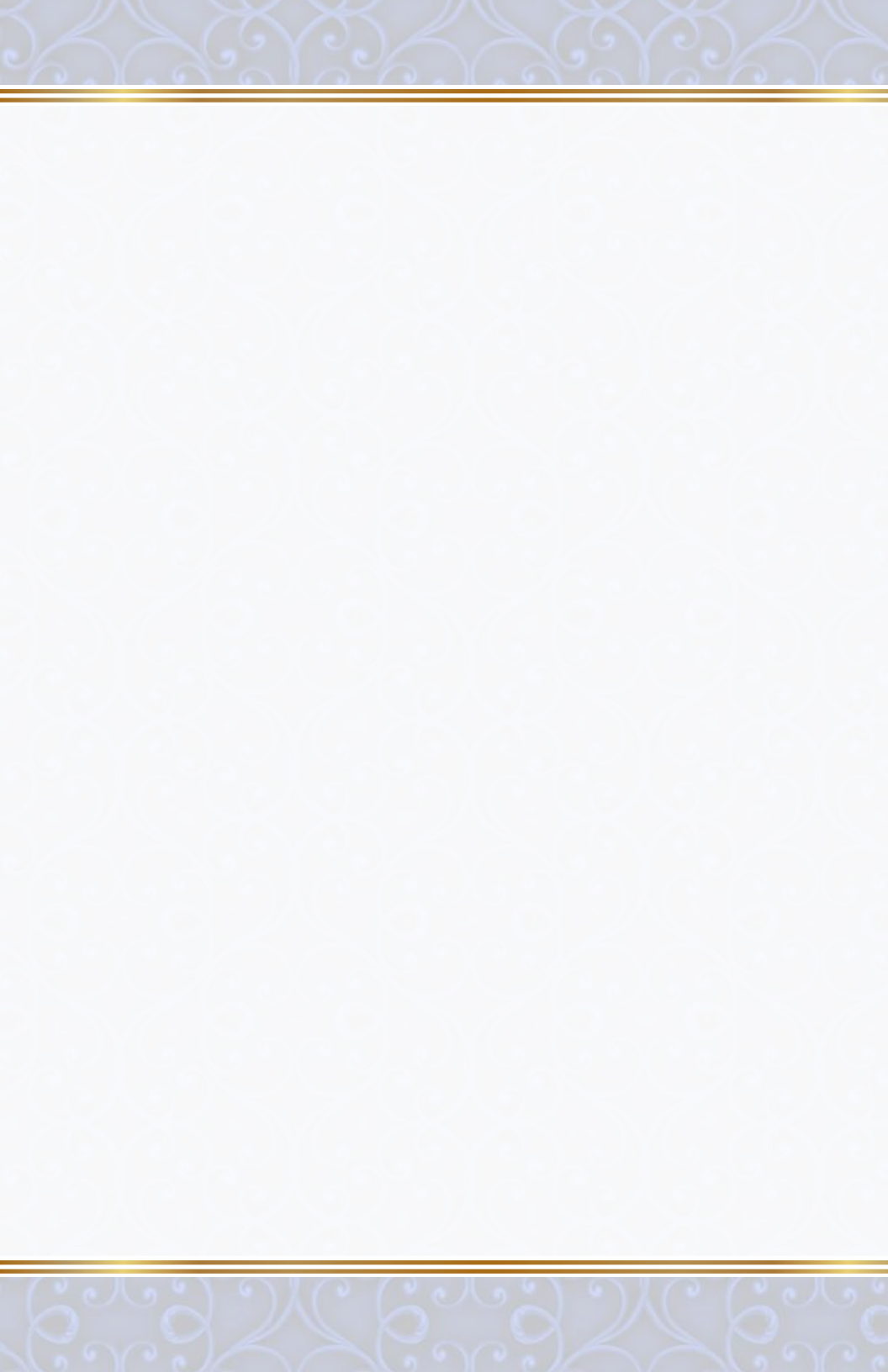
מאמדים חדשים

מאמר א'

עבודת הזמן ב'שבת נאך שבועות'.....יט
עבודת הצדיקים העולם להראות הדרך להישאר עם חמימות ואש קודש רוחנית
אף בעת ההתעסקות בענייני גשמיות ועוה"ז - וזה היה נס לחם הפנים שהיה לחם
גשמי ונשאר חם אף אחד שבוע
צפרא דשבתא פרשת נשא תשפ"ה
לקראת יומא דהילולא קמא של ב"ק אדמו"ר זצוק"ל

מאמרי
הפרשה

הימצאות האדם 'בדרך רחוקה' אך קרוב בלבו ונשמתו

בכל מצב ובכל מקום שנמצא האדם - צריך עדיין להיות לבו ונפשו מקושרים ושייכים לחלקו הרוחני ששם הוא עיקר חיותו ולשם נתונים מאווייו וכך יכול להישאר קרוב להשי"ת בכל עת

צפרא דשבתא פרשת בהעלותך תשפ"ד
אופרוף משפחת מוסקאט הי"ו

א.

וראשונה אזכיר את מה שהוא בעצמו הזכיר לי היום, שלפני חמישים וחמש שנים היה כאן בבית המדרש שמחת האופרוף של אביו ע"ה, ואם כן עתה הוא בחינה של חוט המשולש לא במהרה יינתק ששמחת האופרוף של הנכד באותו מקום, יהיה בס"ד מבית זה המשך שרשרת הזהב במשפחתם החשובה.

יש מי שתמהו על שמחת האופרוף היום, מדוע היא נחגגת כאן בבית המדרש, אף שהמחותן היקר אינו מתפלל כאן בקביעות מפני ריחוק המקום שהוא מהלך של כשלושת רבעי שעה, ואמנם זוכרים אנו ימים מקדם בשנים קדמוניות שהיה מתפלל קבוע וחשוב כאן בבית מדרשנו.

ב.

דהנה בפרשתן במצוות הקרבת פסח שני כתיב (במדבר ט, י) "דְּבַר אֵל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנַפְשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ

אבל חשבתי לומר עוד טעם מדוע עשה השמחה בבית מדרשנו, וזה יהיה לנו גם לחיזוק בשאר תחומי החיים.

רוחו ונפשו רחוקים מאוד, כי אין כאן מטרה וכוונה שיהיה קרוב בגופו הגשמי, אלא העיקר הוא שיהא לבו ונפשו שם, ואם המחשבה וההרגשה אין עמו, אינו נחשב קרוב אף שעומד בתוך העזרה ממש, ונמצא שעיקר ענין 'רחוק' היינו שלא היה בכל ליבו ונשמתו במטרת ותכלית הקרבת הפסח.

וזה יש לומר נרמז בדברי רש"י, שהוא 'רחוק בווודאי' היינו וודאות של ריחוק נפשו ורוחו, ואין המדובר מריחוק גשמי אלא ריחוק בנשמתו, ולכן חיזק רש"י וביסס את הריחוק הזה, שבוודאי הוא נחשב בדרך רחוקה.

והנה בדרך זה יבואר היטב גם לצד השני, שהרי מידה טובה מרובה ממידת פורענות חמש מאות פעמים, ואם יכול אדם לעמוד בגופו ליד אסקופת העזרה ולהיחשב רחוק, הרי בווודאי כל שכן שיכול לעמוד מרחוק ולהיות בנפשו ונשמתו קרוב בתוך העזרה מקום השראת השכינה.

וכחריזת המשורר הגדול יהודה הלוי שכתב 'ליבי במזרח ואנוכי בסוף מערב', שהוא היה נמצא במרחק גשמי מאוד, אבל לבו

לדלתיתכם ועשה פסח לה", וברש"י ביאר מהו 'דרך רחוקה' וז"ל: "נקוד עליו לומר לא שרחוקה ודאי, אלא שהיה חוץ לאסקופת העזרה כל זמן שחיטה", עכ"ל.

וכבר דקדקו המפרשים בלשון רש"י שכתב 'לא שרחוקה ודאי', מה כוונתו בריחוק 'ודאי', וכי בספק וודאי איירינן הכי, והלא אין כאן אלא כוונה לומר שאינו רחוק הרבה אלא עומד סמוך לעזרה, והוה ליה למימר 'לא שרחוקה הרבה' או 'לא שרחוקה במרחק רב', אבל עניין וודאות אין לה ביאור לכאורה.

ובאמת הא דנקוד על תיבות 'דרך רחוקה' מוכיח שיש כאן איזה פנימיות וביאור נסתר, וכך כתב בספה"ק ארץ צבי להרה"ק מקויז'יקלוב זצוק"ל (פרשת פנחס) שכל מקום שיש נקודה על האותיות, הרי זה מורה על ענין של פנימיות שיש בדבר, ומאריך שם לבאר שהנקודה ממעטת מהכתב, מפני שהוא נסתר בפנימיות הדבר, עיי"ש.

והכא יש לומר הנקודה באה לרמז על פנימיות ריחוקו, והכוונה בזה היא כמאמר הצדיקים שיכול אדם להיות קרוב בגשמיות אבל

יש לכולנו הכרת הטוב אליו על כל פועליו.

ומכאן יש ללמוד גם לכל מצב ואופן שאדם נמצא בו, אף אם בגשמיות צריך להיות בכל מיני מקומות שונים, אבל העיקר ישמור את דעתו ומחשבתו והרגשתו בחלקו הרוחני, בבית המדרש ובתורה ומצוות, ואז נמצא שעיקר מהותו כלל לא הלך למקום אחר.

ונפשו במזרח בעיה"ק ירושלים.

ואם יכולים להיות רחוקים בפועל וקרובים בלב, מעתה המחנות ר' דן הלא מתפלל עמנו בלבו ובנפשו ומחשבתו והרגשתו בכל שבת ושבת, ובוודאי מן הראוי שיעשה את שמחת האופרוף כאן.

ובפרט שהוא חלק חשוב במפעל החסד 'שיקאגו סנסר' ומוסר את עצמו לעבודת הכלל, אם כן בוודאי

ג.

להיות באופן כזה שיבער לו לאדם וילך לו בחייו על עבודת השי"ת, שכל פעולותיו וכל רגע ינשום וירגיש מוכרח לעשות רצון השי"ת כי היא חייו ועיקרו בעולם, והיינו לא רק העשייה החיצונית של פעולות המצוות, אלא שבתוך נפשו יבער בו קיום התורה והמצוות לעשות נחת רוח להשי"ת.

ובזה אף שנמצא רחוק ואינו עושה את הפעולות הגשמיות ממש, אבל כיון שכל כולו נתון לאותם המצוות, הרי הוא מדליק ומיטיב את הנרות, כי נשמתו ונפשו קשורים למצוות ולחלק הרוחני שבו.

והנה ר' דן הלא כל מעשיו הוא עושה מעומק לבו ונפשו

ומן הראוי להוסיף מאמר יקר של הרה"ק רבי יצחק מוורקא זצוק"ל שכ"ק מרן אאמו"ר (שליט"א) [זצוק"ל] חוזר עליו כסדר, וכל חייו ומסרתו בעולם הוא על דרך מאמר זה.

במה שכתב רש"י בריש הפרשה (במדבר ח, ב) על חלישות דעתו של אהרן שלא היה לו חלק בקרבנות הנשיאים, ואמר לו משה "חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות", ע"כ.

ואמר בזה הרה"ק מוורקא 'חייך' - אם חייך תלויים בדבר זה ואתה מוסר נפשך עליו, אז 'אתה מדליק ומיטיב את הנרות', תוכל להתעלות ולהתקדם בכל דבר.

והיינו שעבודת השי"ת צריכה

במנורה שיש בה אור וחכמה יחד, שגם אם עושה כל מעשיו בחכמה והשגה, עדיין צריך להישאר בשמחה ובאהבה, ולא ח"ו במרה שחורה והרגשת דקדוק וחושך.

ועתה שהולכים לבנות בית יהודי, אחד היסודות להקמת הבית היהודי, הוא אכן שיהא אור ושמחה יחד עם החכמה וההשגה, ושיהיה באופן שיבער בו אש הרוחניות, אבל באופן של אור ונתינה והארה אחד לשני.

ועל ידי זה יזכו בעזהשי"ת לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, כפי שב"ה זכה להעמיד דור ישרים בנין וחתנין רבנן שעוסקים בתורה והרבצת תורה, ויזכה הלאה שהחתונה תהיה בשעטומ"צ ויראה נחת וחדווה מכל צאצאיו, עדי נזכה לאור הגדול וחכמה אלוקית שתתפשט בכל העולם ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים בביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.

ובכל המחשבה והכוח, ובווער לו לעשות מעשים טובים ולהישאר בעבודת הקודש בשיקאגו סנטר, וכל השקפת חייו הוא על דרך זה להעמיק ולהתבונן בכל דבר ולעשות הדברים בשלמות המחשבה ושלמות הרגש.

ובזה יש לומר הטעם שנרמז עבודה זו שיעשה האדם המצוות באופן שחייו יהיו תלויים בו כנ"ל - דווקא כאן במעשה הדלקת הנרות במנורה, מפני שהמנורה רומזת לחכמה כנודע, ודווקא במקום שבא החכמה וההתבוננות שרוצה האדם להבין יותר ולדעת יותר ויותר השגות וחכמה אלוקית, ידע באמת שלא תבוא אליו ההשגה והחכמה אלא אם יתן נפשו בעבודה, מי שבוער בו ויתן את כל חייו בכדי לידע ולהשיג את החכמה יותר, הוא יוכל באמת להצליח להתעלות ולהשיג מדרגות רמות באור התורה.

ולפעמים יש אנשים שעושים כל המצוות בדקדוק רב, אבל לא בשמחה ובהתרוממות, וזה גם נרמז

מאמר והאיש משה עניו מאוד מכל האדם

מידת הענווה הנכונה היא שאדם לא יחזיק עצמו
שהוא שפל כלל ולא ידע שיש בו מעלה זו ובעבודה
כזאת שאינו מאמין שיש בו - הוא גורם נחת רוח
גדול להשי"ת

של"ס פרשת בהעלותך תשפ"ד

א.

זהו אור המאיר לו, ואור זה נמצא רק בעולם הזה, זהו שמסיים שכולו אורה צריך לאורה שלכם בתמיהא, אבל בחושך שלכם שאתם עובדים לפניו, חפץ הוא יתברך, עכל"ק בביאורו הראשון לדברי המדרש, ויש מזה חיזוק נפלא ויקר לעבודת השי"ת מתוך יגיעה וחושך, שהיא רצויה ומקובלת יותר לעילא.

אבל אנו רוצים להעמיק מעט ולהתבונן בביאורו השני שהביא שם על דברי המדרש (אות ח) על פי דברי הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זצוק"ל, וזל"ק: "יש להבין על פי מה ששמעתי מפה קדוש זקני ז"ל דכל אדם מישראל יש לו קצת מציאות חן בעיני השם יתברך שזהו קיומו, כמאמר חז"ל אני שנבראתי לשמש את קוני, אכן מה שדומה

בספה"ק שפתי צדיק בפרשתן (אות ז) הביא דברי המדרש וכתב לפרש כוונת הדברים, וזל"ק: "במדרש רבה אמר ר' חנינא אמר הקב"ה עינים שבך יש לבן ושחור, אין אתה רואה מתוך הלבן אלא מתוך השחור. יש לומר בעזרתו יתברך דכמו שראיה הפשטות הוה אמינא שתהיה מתוך הלבן, שקרוב לבחינת אור, ובאמת עיקר הראיה מהשחור, כן בענין עבודתו יתברך ואור תורה, עיקר אור המאיר הוא מתוך החושך היינו מה שמתייגעים לדחות חשכות תאוות הגוף מפני כבודו יתברך, ואף שיש דרכי עבודה שהמה כבחינת לבן שבעין, תורה ומצוות בפועל, אכן עיקר הנחת רוח בשמים מהאדם הוא על ידי שמתגבר לאכפייא סטרא אחרא,

שאין הוה אמינא שמזה יאיר אור, כאן יש גנוז ניצוץ אור, על כן אל יפול לב העובד שלפעמים יסובבו חשכות ויסיתו יצרו לייאש עצמו ח"ו, יחזק ויאמץ לבו שיש דרך לעלות מכל חשכו ולהאיר יותר מבקודם", עכל"ק.

נתבאר בכאן חיזוק גדול שאין האדם יודע ממה השי"ת נהנה ממנו, ולפעמים רוצים לעשות דבר גדול, אבל נראה כמו שנכשלים, ומנגד בדברים קטנים שעושים כראוי, השי"ת רווה נחת רוח גדול.

לאדם שבדבר זה הוא עובד לפניו יתברך שמו כראוי, זאת וודאי לא הוא הדבר שמצא בו חן, יען שהאדם מרגיש עצמו באותו עבודה, רחוק שיתקבל בשמים לרצון, כדכתיב 'האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב', עד כאן לשון קדשו.

"וכן יש לפרש מאמר המדרש שחזה אמינא שכח הראות מתוך הלבן שנוטה יותר לבחינת אור, לא כן הדבר, להורות שלא כאשר ידמה לב אנוש שפעולה זו תאיר לו מחשכו, רק מתוך השחור שבו,

ב.

ביו"ד, רומז מעלתו שהיה חקוק כביכול בשם הויה באות יו"ד. אך מגודל ענוותנותו לא רצה לכתוב עניו ביו"ד וכתב בלא יו"ד. אך הקרי הוא ביו"ד להראות שבחו של משה רבינו ע"ה כנ"ל, עכל"ק.

והיינו שבאמת עיקר ענוותנותו של משה הייתה אכן בדבר זה שלא חשב כלל למעלה אצלו, שהרי הוא כתב בתורה בלא יו"ד כי לא חשב שהוא ענו, ואדרבה דווקא שם הוא מעלתו הגדולה ביותר, היחידה שכתובה עליו בכל התורה כולה.

וזה כדברי שפתי צדיק הנ"ל, שלפעמים הנחת רוח הגדול שיש

והנה נוסף לזה מאמר יקר בספה"ק תפארת שלמה (בפרשתן) וזל"ק: "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. כתיב עניו בלא יו"ד, לרמז מה שאמרו בגמרא (מנחות כט.) לא נצרכה אלא לקוצו של יו"ד. כי כל התפארות של משה הכתוב בתורה הוא רק מה שהוא ענו כאשר אנו רואים היו"ד בשם הויה הוא היותר גדול במעלה, אף שהיא הקטנה שבהם והקוצו של יו"ד הוא יותר במעלה. כי (מגילה לא.) במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו.

לכן זה עיקר מעלתו שהיה עניו

אינני, אבל גם שקרן אינני, ואיני יכול לומר שהנני רבי גדול בעת שאינו נכון!.

והיינו שיש מי שיכול לומר על עצמו שיש בו מעלות רבים והוא חשוב ונכבד, אבל מוסיף ואומר עוד שהוא גם ענו. ובוודאי אין זו ענווה שידוע שהוא ענו, כי השפל בעצמו, בטוח שאינו בו שפלות דל.

וכפי שהיה הרה"ק מרוז'ין זצוק"ל מקשה (הובא בספה"ק זכר צדיק קוידנוב וכן בספה"ק עירין קדישין) על הרה"ק רבי מענדל מוויטעפסק זצוק"ל שהיה חותם במכתביו 'השפל באמת', והקשה הרה"ק מרוז'ין 'ממה נפשך אם הוא שפל באמת איך חותם עצמו במעלה זו'. ותירץ הרה"ק מרוז'ין כי כל כך היה שפל באמת עד שלא ידע כלל שהוא מעלה כלל להיות כך.

והוסיף ואמר שאי אפשר לאדם לחתום עצמו 'השפל באמת' אם לא שיהא באפשרות מצב שחברו יוליכו בחוטמו בכל הרחובות והשווקים ולא יתפעל מזה כלל.

וכן ידוע מה שאמר הבעש"ט הק' שכל נפילתו של שבתי צבי היה מפני שנפל במידת הגאווה, שלא הצליח להיכנע ולשאול עצה מגדולי ישראל איך להתנהג.

להשי"ת מהאדם הוא דווקא מאותו הדבר והמידה שאינו חושב כלל שהוא מעולה בו.

וכמו שמסופר על הגאון המופלג רבי עזריאל זצ"ל שהיה מכונה 'ראש הברזל' וכיהן כרב אב"ד לובלין בשנות הנהגתו של הרה"ק החווה מלובלין זצוק"ל אבל לא נטה לעדת החסידים, ובראותו שמגיעים חסידים רבים ללובלין הרהיב עוז בנפשו ופנה להרה"ק מלובלין באומרו 'הרי הנכם יודעים בעצמכם שאינכם ראויים להנהיג עדת חסידים, על כן במטותא מכם בשבת הבאה שיגיעו לכאן חסידים תעמדו בבימת בית המדרש ותאמרו מהיום אני לא רבי ותעזבו אותי', הסכים הרבי מלובלין לדברים אלו ובשבת הבאה כך עשה ונעמד והכריז בלב שבור 'דעו שזו טעות מה שלקחתם אותי למנהיג ואיני ראוי להיות רבי', והחסידים בראותם את שברון ליבו ונמיכות הרוח של רבינו המשיכו להגיע אליו ביתר שאת.

בראות זאת הרב אב"ד הראש הברזל פנה להרה"ק מלובלין וביקש ממנו שבשבוע הבא יעמוד ויאמר לכולם שהוא רבי ומנהיג אמיתי ואז יפסיקו לנסוע אליו מכיון שהם יראו שהינו בעל גאווה, ענה לו הרה"ק מלובלין 'אמנם רבי

ג.

אדם מכיר ויודע שכל מה שיש לו מגיע מהשי"ת, זהו ענווה אמיתית, וזהו הקוצו של יו"ד ששם נמצא הכל, כי ענווה אין פירושה שאין לאדם כלום, אלא שידוע שהוא לא עשה כלום, אלא כל מה שזכה הוא מהשפעה עליונה, וזה נמצא בקוצו של יו"ד, קוצו של יחידו של עולם ששם מתחילה כל הבריאה.

וממילא מי שמחזיק בענווה אמיתית, הרי יש בו את כל שאר המעלות גם כן, כי יודע ומכיר שהכל ממנו יתברך, ובמקום גדלותו שם אתה מוצא ענוותנותו, במקום שהשראת השכינה נמצאת, שם היא מידת הענווה השלמה.

ולכן כתב משה רבינו 'ענו' בלי יו"ד, כי לא חשב ולא האמין בעצמו שיש בו מעלה זו מרוב ענוותנותו, ואכן בתוך תוכו היה לו מעלה זו שהאמין וחשב שהכל נמצא בקוצו של יו"ד, אלא שחשב שכיון שהכל בא מהבורא יתברך, ממילא הרי הוא בעצמו כאין ואפס לעומתו.

ואכן מי שיש בו מדרגה זו שמכיר שהכל הוא ממנו יתברך, הרי אז 'אני והוא יכולין לדור' ו'אני אשכון את דכא', כי באותו שכינה שמשם

ולחסיף נופך ועומק בענין זה יש לומר דהנה המעלה היחידה שיש בתורה על משה רבינו הוא היותו ענו מאוד מכל האדם, ובאמת בוודאי היו לו למשה רבינו עוד מעלות ומדוע רק זה כתוב בתורה.

אמנם, כוונת מעלת העוונה היא, שמעלה זו היא יסוד ושורש כל שאר המעלות שהיו לו למשה, וכדברי הזוה"ק (במדבר קסח.) "מאן דאיהו זעיר, איהו רב, ומאן דאיהו רב איהו זעיר", היינו שאם אדם מחזיק עצמו בשפלות, הרי הוא אדם גדול ויש בו מעלות רבים.

וכפי שכתב בתפארת שלמה לעיל שעיקר חשיבות השם הוי"ה הוא הקוצו של יו"ד, וכפי שכתב בספר שערי אורה (שער ה') שנקודת המחשבה הציורית שהנבראים אין להם התבוננות בזה, וזה נעלם פליאות החכמה, כל זה נמצא בקוצו של יו"ד, כי החכמה מאין תמצא, מאותו אין שהוא נעלם ונסתר מעיני כל חי, עיי"ש.

והביאור בזה הוא שדווקא באותו מקום ששם הוא השראת השכינה ושם הוא גדלות מעלת הבריאה, משם הכל מתחיל, ואם

שעושה כהוגן, משם אוהבו השי"ת, לכן כתב משה רבינו בלי אות יו"ד שלא מצא שם שום מעלה, וכדברי הרה"ק מרוז'ין שהרה"ק מוויטעפסק לא ידע כלל ששפלותו הוא מעלתו.

הוא כל הנהגת העולם, משם הוא באמת מידת הענווה שאדם מכיר שהכל ממנו יתברך ואין לו מעצמו כלום.

וכפי שביאר החידושי הרי"ם שדווקא במקום שאינו חושב

ד.

מלבד השי"ת, אז יכול לראות ולדבר טוב על ישראל, שהרי כל העולם וכל הנהגת הבריאה הוא ממנו יתברך, ושום דבר רע אין יוצא משום אדם, וממילא יכול לדבר טוב על ישראל.

וכעבודתו הגדולה של הרה"ק מבארדיטשוב זצוק"ל שהיה תמיד מדבר טוב על ישראל, כי אכן הגיע לאותה מדרגה להבין שהכל ממנו יתברך והכניע נפשו בשלמות תחת הנהגת השי"ת, ולכן דיבר רק טוב על ישראל.

וכשאדם מדבר טוב על ישראל ומגיע למידת הכנעה זו להשי"ת, זה גורם שמחה גדולה בשמים ובארץ, ולכן רקד ושמח הרה"ק מלעכאוויטש דווקא בדרכו למקוה בערב שבת זו.

ונראה עוד, שפרשה זו שיש בה ענין הלשון הרע שדברו על משה רבינו, הרי עבודה זו היא תיקון

ובדרך זה נוכל לבאר מה שידוע על הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זצוק"ל שבערש"ק פרשת בהעלותך היה הולך למקווה בליווי תופים ומחולות ושירה וזמרה, והיה מטעים מפני שבפרשה זו כתוב (במדבר י, כט) "כִּי ה' דִּבֶּר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל", ומדוע דווקא רקדו בדרך לטבילה במקווה, ובכלל מה טעם כלי זמר ושמחה בפסוק זה.

אבל יש לבאר הענין, שהלא אחד מכוונות המקווה שהיו מרבים לדבר מכך צדיקי בית לעלוב הוא שאדם משפיל את עצמו ומתכופף ומראה בנפשו שאין לו כלום מעצמו, אלא הכל מהשי"ת, ודווקא במים שהוא מקום שאין לאדם חיות בו, שם מתכופף האדם ומראה שכל חיותו הוא רק מהשי"ת וכל חיות הבריאה הוא מהשי"ת.

והנה אחר שאדם משפיל עצמו ומראה שאין שום חיות בעולם

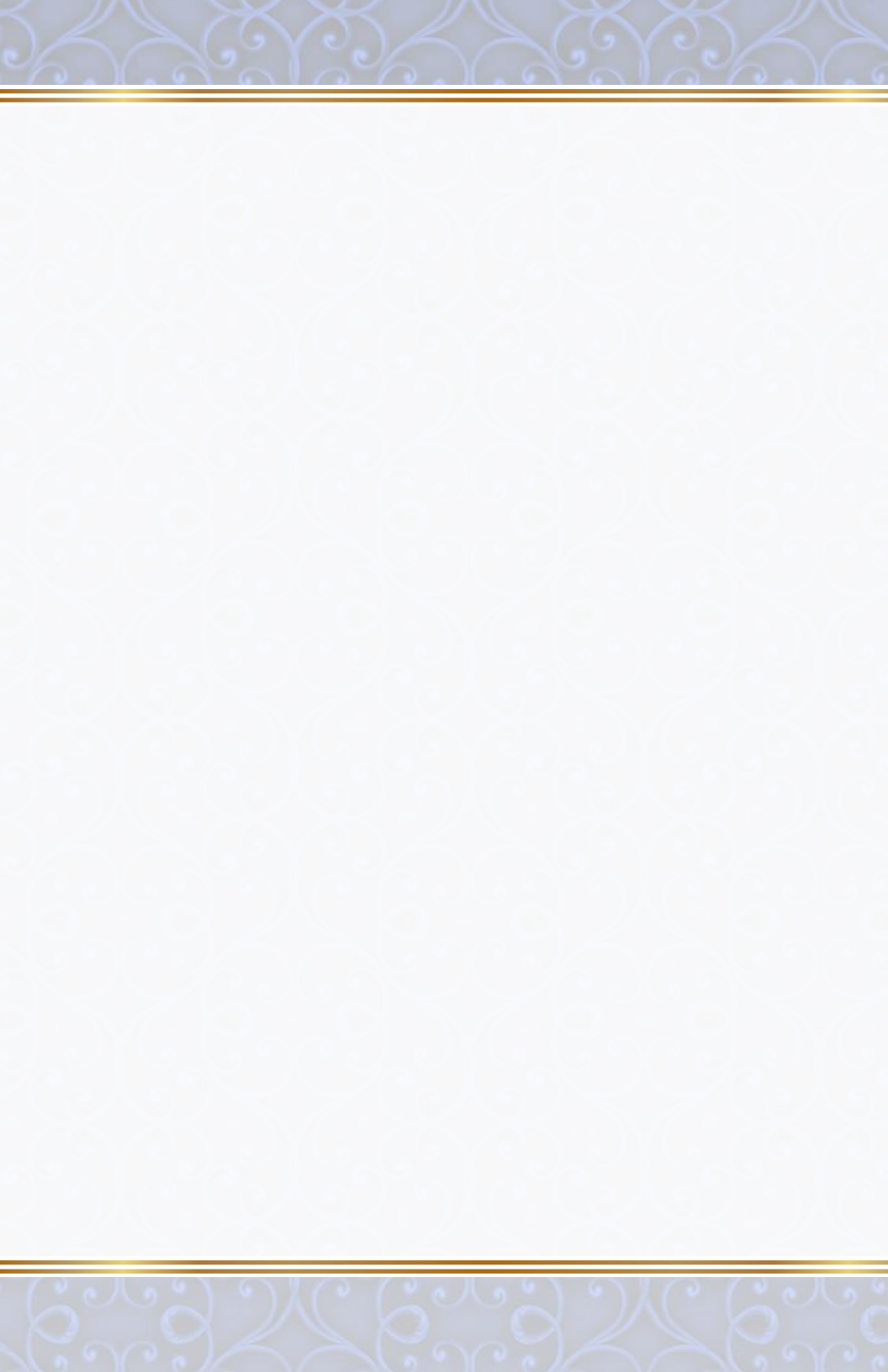
לשפלות נכונה, ונזכה לדבר אך
טוב על ישראל, עדי נזכה לראות
את רוח הטהרה היורדת על ישראל
בביאת משיח צדקנו ובניין בית
המקדש השלישי במהרה בימינו
אכ"ר.

לאותו חטא של לשון הרע, לדבר
טוב על ישראל, וזה בא יחד עם
ענווה ושפלות והכנעה שלמה שכל
הבריאה וכל הנהגת העולם ממנו
יתברך.

ויעזור השי"ת שאכן נזכה

מאמרים
חדשים

עבודת הזמן ב'שבת נאך שבועות'

עבודת הצדיקים העולם להראות הדרך להישאר
עם חמימות ואש קודש רוחנית אף בעת ההתעסקות
בענייני גשמיות ועוה"ז - וזה היה נס לחם הפנים
שהיה לחם גשמי ונשאר חם אף אחר שבוע

צפרא דשבתא פרשת נשא תשפ"ה

לקראת יומא דהילולא קמא של כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

א.

ובפרט בשנה כזאת ששבת
הזאת היא עדיין בתוך שבעת
ימי התשלומין של קרבנות חג
השבועות, ובוודאי מהות השבת
קשור ושייך לחג השבועות.
ואם כן יש להבין עבודת הזמן
והשייכות שיש לשבת זו עם עניין
חג השבועות.

נודע מאמר הרה"ק מרוז'ין
זצוק"ל ועוד צדיקים על שבת
אחרי שבועות שנקרא ומכונה
'שבת נאך שבועות' ותיבת 'נאך'
סובלת ב' פירושים: אחרי ועדיין,
והיינו שהוא שבת שאחרי שבועות,
אבל יש בו ענין שהוא גם שבת
שעדיין הוא שבועות.

ב.

אחרי חג הפסח או אחרי חג
הסוכות.
והמהרש"ם בגאונותו הראה
מקור לדבריו בשו"ת הרדב"ז
(ח"ו סימן ב' אלפים קע"ח), ושם כתב
אהא דאיתא בגמרא חגיגה (כו):
שבשלושת הרגלים היו הכהנים

ואמנם נודע בשם הגאון
המהרש"ם דכשהיה בטשארטקוב
שאלוהו החסידים אם יכול למצוא
מקור לדברי הרבי הרה"ק רבי דוד
משה מטשארטקוב זצוק"ל שאמר
ענין זה של 'שבת נאך שבועות',
ומדוע אין אומרים כן על שבת

ובזה סיים מהרש"ם והוכיח, דמאחר שהיו עולי רגלים בירושלים נשארים מחג השבועות עד אחר שבת שלאחר החג כדי לראות את הנס, מכאן נשתרש המנהג לקרותו 'שבת נאך שבועות' כי עדיין נמשך ההשפעה והקדושה של עליה לרגל של חג השבועות.

והנה אכן מצא המהרש"ם מקור נאה שנשארו עולי רגלים בירושלים עד אחר שבת, אבל אכתי יש לבאר פנימיות הקשר בשבת זו לקדושת חג השבועות, ומהו העבודה שיש לנו לעשות בזמן זה.

ועוד, דנראה שאם מה שנשארו עולי רגלים בירושלים הוא מפני נס דלחם הפנים, אם כן לכאורה שייכות שבת זו לשבועות הוא דוגמת ובחינת העבודה של לחם הפנים, ויש לבאר קדושת לחם הפנים ועבודתו, והשייכות שיש בעבודה זו לחג השבועות, ומה אנו יכולים להוציא מזה להלכה ולמעשה בזמן הזה.

מגביהין את השולחן ומראים אותו לעולי רגלים להראות להם הנס שנשאר לחם הפנים חם כביום הילקח, וז"ל הגמרא שם: "מלמד שמגביהין אותו ומראין בו לעולי רגלים לחם הפנים, ואומרים להם 'ראו חיבתכם לפני המקום סילוקו כסידורו'. דאמר רבי יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים כסידורו כך סילוקו", ע"כ, ודייק הרדב"ז דמשמע דבכל הרגלים היה כן, אף דסילוק לחם הפנים היה רק בשבת.

ובשלמא בפסח ובסוכות שהיה הזדמנות בשבת חול המועד להראות לעולי רגלים את הלחם, אבל חג השבועות שאינו אלא יום אחד מתי היו מראים את הלחם לעולי רגלים אם לא חל שבועות בשבת.

ומסיק הרדב"ז דאף בשנה שלא חל יו"ט דעצרת ביום השבת, היו מתעכבים לשבת אחר שבועות כדי לראות את הנס.

ג.

לחתונה וכולם שמחים ורוקדים, וכולם לבושים בגדי שבת לכבוד השמחה, ואיך ידע האדם מי הוא חתן בחתונה, אלא אם ימתין אחר

ובדרך הקדמה וצחות מעט יש לומר הטעם מה שצדיקים עשו עסק וקדושה משבת שאחר שבועות, על פי מאמר העולם שכאשר באים

שהולך עם הגמרא בידו וממשיך לשמוח עמה ולעמול בה, הוא הוא החתן שנשא את הכלה כראוי.

ואם אמנם בימי החול אדם טרוד על המחיה ועל הכלכלה, וקשה להבחין מי הוא החתן, שהלא יכול להיות שהוא שמח עם התורה אלא שעתה ריחיים על צווארו, אבל מיד שמגיע שבת אחר שבועות, כבר אפשר לראות מי לקח את הכלה ונשאר מחובר אליה, וממילא שבת זו הוא 'שבת נאך שבועות', שעדיין יכול אדם לתפוס עצמו וליקח את הכלה בשמחה לביתו.

החתונה ויראה מי לוקח את הכלה לביתו, אז ידע מי הוא החתן.

ועל דרך זה יש לומר, הלא שבועות חג מתן תורתנו נמשל לנישואין בין ישראל לתורה, וכדרשת חז"ל על הפסוק בשיר השירים (ג, א) "ביום חתונתו" זה מתן תורה, ואכן ביום שבועות כולם שמחים עם התורה, וכמו שרוקדים בחתונה, כך כולם שמחים עם התורה ועוסקים בה כל הלילה בהתעוררות ובאהבה, אמנם אם רוצים לראות מי הוא החתן, צריכים להמתין אחר החתונה לראות מי לוקח את הכלה, מי

ד.

לשובע נפשו, לכך נאמר ואכלתם אכול ושבוע, ע"כ עיי"ש.

ואם כן יש לומר כמו שהיה בלחם הפנים חמימות ונס של לחלוחית שלא נסה, כמו כן יש בתורה שנקראת 'לחם' גם כן חמימות וחיות נפלאה שאינה בטלה לעולם והרי היא בקדושתה ובתמימותה לאורך ימים כיום נתינתה מסיני.

ואמנם כמו שבלחם הפנים לאו כל מוחא סביל לראות חום וקדושת חיות הלחם שהיה נשאר חם, כי אכן היה את המגדף במדבר שאמרו

אבל לבאר גם קשר שבת זו שבה ראו את נס לחם הפנים שנשאר חם כביום הילקחו, והיו מראים לישראל חיבתם לפני המקום, בצירוף ענין המשכיות חג השבועות, יש לומר עוד בדרך אחר.

דחנה גם התורה מכונה 'לחם' כדרשת חז"ל בגמרא חגיגה (יד.) מלשון הפסוק במשלי (ט, ה) "לָכוּ לַחֲמוּ בִלְחָמִי", וכן בתנא דבי אליהו (רבה פרק כ) דרשו: "ואכלתם אכול ושבוע וגו' (יואל ב), ואין שבוע אלא תורה, שנאמר (משלי יג) צדיק אוכל

חז"ל שהוא לא ראה את חום הלחם, וז"ל רש"י בפרשת המגדף (ויקרא כה, י): "לגלג ואמר 'ביום השבת יערכנו', דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום, שמא פת צוננת של תשעה ימים בתמיה", ע"כ, והיינו שהייתה דרגה מסויימת מי שיזכה לראות ולהשיג את קדושת חמימות לחם הפנים.

ויש לומר דלכן הראו הכהנים את לחם הפנים לישראל בשלושת הרגלים, כי אז אכן נשפע שוב ההשגה כשהיו במעלה קדושה בעת המועד, שיוכלו להשיג ולראות את מעלת וחמימות הלחם, ויזכו כולם להשיג את עניינה ומעלתה.

ובזה יש לבאר שכמו כן בתורה הקדושה שלא כל אחד זוכה לראות ולהכיר את פנימיות קדושת חיות התורה ורוממותה, ויש מי שאינו זוכה לזה.

ואמנם בחג השבועות שאז נשפע שוב נתינת התורה בקולות וברקים ובאש גדול וברע"ן וחמימות נפלאה, אם כן זוכים ישראל שוב לראות ולהשיג את קדושת התורה ואִשָּׁה.

ואדרבה, כל הענין שהראו את הלחם תמיד, היה לרמז על התורה הקדושה, שגם היא נקראת לחם וגם

בה יש חמימות וקדושה תמידית. ולכן כיון שבשבועות נשפע הארת וקדושת ורוממות התורה לכל אחד, לכן דווקא באותו מועד נשארו ישראל לשבת שאחריה, לראות גם את חמימות וקדושת לחם הפנים, ששניהם יש בהם אותו ענין של 'לחם חם כביום הילקחו' ויכולים לחזור ולהרגיש פנימיות קדושתו ומעלתו.

וביותר, לכן הראו את הלחם דווקא אחר שבועות, כי כל הענין שהראו את הלחם לישראל היה כדי שישאר בידם ההרגשה וההתעוררות שיש בתורה הקדושה, וכפי שאמרנו שבלחם נרמז התורה הקדושה, והמטרה הייתה שישארו עם קדושת התורה לכל השנה כולה, כמו שהיה ההתעוררות בקולות וברקים והחיזוק בתורה ביום חג השבועות, ולכן דווקא אחר שבועות הראו את הלחם, להורות שצריכים להמשיך את קדושת וחמימות התורה אף אחר המועד, וזה היה סימן לישראל להמשיך את ההתעוררות וקדושת חג השבועות לימי השנה כולם.

ולכן קשור ענין שראו את לחם הפנים אחר שבועות לתוכן ולמהות

בחג השבועות להמשיך ולהתמיד בה בכל ימי השנה, באותה כוח והתעוררות וחיוזוק כמו שהיה ביום החג.

ענין חג השבועות, שעל ידי שראו את הלחם והבינו את מהותה וקדושתה, בכך המשיכו לעצמם גם את הארת וקדושת התורה שקבלו

ה.

ותפקידו של האדם הוא להתגבר ולהתרומם מעליהם ואז הוא מעלה אותם גם כן לתיקונם שיהיו גם הם שייכים וקשורים לחלק הרוחני שבעולם.

וכדאיתא בחז"ל (שבת פח:): "בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, ריבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו. אמר להם, לקבל תורה בא. אמרו לפניו חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. אמר לו הקב"ה למשה, החזיר להן תשובה וכו'. אמר לפניו ריבונו של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה וכו' כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות, שוב מה כתיב בה 'לא תשא', משא ומתן יש ביניכם, שוב מה כתיב בה 'כבד את

ודרך נוספת יש לומר בביאור עניינים אלו הקשורים יחד, לחם הפנים וקבלת התורה וכל אלו בשבת שאחר המועד.

ובהקדם פלוגתת התנאים (פסחים סח:): אי יום טוב צריך להיות כולו לה' או כולו לכם או לחלקו, אבל הא קיימא לן דבעצרת כולי עלמא מודים דבעינן נמי לכם.

ולכאורה הלא חג מתן תורה הוא יום קדוש ונעלה שבו קיבלנו תורה וקדושה ונעשינו עם סגולה מכל העמים, ומדוע דווקא בהאי יומא צריך לעסוק בענייני גשם לצרכי הגוף, ויותר הנה נראה שמן הנכון שביום כזה יהיו כל היום בבית המדרש בתורה ותפילה ועבודת השי"ת ביראה עילאה.

ואמנם הביאור הוא שהתורה ניתנה בעולם הגשמי הזה באמת כדי לעשות את התורה מתוך עולם המעשה הגשמי, ומתוך שיש כאן גשמיות וארציות שמושך את האדם לתאוות ובלבולי עולם הזה,

מתגבר עליהם ועושה שלום בין גשמיות לרוחניות, בין אש ומים - אש התורה ומי התאוות, בין עולם הזה לעולם הבא, ובכך ה'לכם' ביום זה הוא מרומם ומקודש על ידי התורה.

ולא כמו אומות העולם שיש בהם את הכמרים שהם כאילו פרושים לגמרי מעולם הזה, או אחרים שהם פורקי עול שקועים בתאוות עולם הזה לגמרי, אבל אנו בני ישראל יש לנו שילוב נפלא של גשמיות ורוחניות, ואף שעסוקים על המחיה ועל הכלכלה ונושאים נשים ודואגים על הבנים והבנות לכל צרכיהם ועיסוקיהם ונישואיהם וכו', אבל כל אלו אינם מפריעים את רוממות הפרישות והתורה ותפילה שיש בידינו, וכך אנו מחברים את הרוח עם הגשם את השמים ואת הארץ.

ומעתה בדרך זה יש להוסיף ולומר החילוק בין הגשמיות לכשעצמה, לבין הגשמיות הזאת שהיא בשלום עם הרוחניות והיא באה לצורך הרוחני ולתיקון הגשמיות עצמו, שכל דבר גשמי בעלמא הרי הוא מתיישן ודועך, וכבר אין רוצים אותו אחר שמילאו כרסו ממנו.

אביך ואת אמך' אב ואם יש לכם, שוב מה כתיב בה 'לא תרצח לא תנאף לא תגנוב', קנאה יש ביניכם, יצר הרע יש ביניכם, מיד הודו לו", ע"כ.

והיינו שהמלאכים טענו תנה הודך על שמים - שהתורה תהא קדושה ועילאה כמו שקדמה לעולם, והיא כולה רזין עילאין וסודות קדושים. אבל משה רבינו ענה ואמר שאין זה תכלית התורה, אלא רק בצירוף ענייני עוה"ז כמו כיבוד אב ואם ולא תגזול וכדומה, לקיים את התורה למעשה בעולם הגשמי.

ואדרבה, אם יקיים אדם את התורה רק באופן רוחני ויהיה כל היום בבית המדרש בתורה ותפילה, הרי לא הגיע לעיקר תכלית התורה שהיא ההתגברות על ידה על ענייני העולם, כי מלאכים שעושים רצונו בלא נסיונות באופן רוחני יש לו להשי"ת די, וכל הנחת רוח להשי"ת הוא דווקא מעבודה בתוך הגשמיות.

ולכן דווקא ביום קדוש זה של נתינת התורה לישראל, דווקא ביום זה כולי עלמא מודים דבעינן נמי 'לכם', היינו שיהיה אכן את הגשמיות והתאוות, אלא שהאדם

שבאה באופן נכון שמתקנים אותה על ידי הרוחניות, אינה מתיישנת אלא נשאר בה חיות וחמימות, וכיון שלחם הפנים היה נקודת החיבור בין הגשמי לרוחני כנ"ל, לכן באמת היה נשאר חם, שהיה בו הויה של חיות ופנימיות.

ובזה יבואר היטב מה שנשארו לראות את לחם הפנים וחמימותו דווקא אחר שבועות, להורות לישראל באמת איך להכניס את התורה הקדושה והרוחניות לתוך הגשמיות בימים שאחר קדושת המועד, שעתה כבר אין את ההתעוררות והגדלות שהיינו בה ביום חג השבועות, אבל אדרבה, זאת היא כוונת התורה להכניסה ולקיימה בתוך העולם הגשמי, ואז יישאר כל הגשמיות מלא חמימות וחיות כנתבאר לעיל.

וכן באמת בכל שבת מצינו עבודה זו במצוות עונג שבת, שהוא מצוות אכילה גשמית שיש בה חיות ועונג רוחני, ואיידי דאירינן בה יש גם לבאר בזה את מה שאמרו ז"ל (שבת פו:): דכולי עלמא מודי דשבבת ניתנה תורה, שהוא הענין שהיה בו את העונג שבת צירוף הגשמיות לרוחניות, ואין כאן המקום להאריך].

והיוצא לנו מזה, עבודת הזמן

אבל גשמיות שעושים ישראל בדרך התורה שמשלבים אותה יחד עם הרוחניות, הרי גם הגשמיות מתעלה ומתקדשת להיות במעלה רוחנית וממילא אין בה יושן ואינה מפסדת טעמה, אדרבה יש ממנה סיפוק והרגשת גדלות שניתקנה ונתעלתה לשורשה על ידי העסק עמה באופן ראוי ונכון בשילוב עם עבודת השי"ת הרוחנית.

והנה בזה יש לבאר ולומר עניין לחם הפנים שהוא היה החיבור בין שמים וארץ, מצד אחד היה כולו לחם גשמי, ולא כשאר הקרבנות שהיה בהם חלקים שנשרפו וכדומה, אלא כל כולו היה נאכל באופן גשמי והיה מונח על השולחן כאוכל בלא שנתעלה באש באופן רוחני כשאר הקרבנות, ומצד שני היה מהות של קרבן ועבודת בית המקדש טמירה.

[ועל דרך שכתב באור החיים הקדוש בפרשתן שהמים ועפר של הסוטה היו תיקון לעפר ומים שנפלו על ידי חטא אדם הראשון, עיי"ש, וכמו כן לחם הפנים הרוחני יש בו תיקון לעניין הגשמיות שיש בלחם, ודו"ק].

והנה בזה יבואר כפתור ופרח מדוע היה הלחם חם כביום הילקח, שהרי ביארנו שהגשמיות

בעבודת השי"ת אף בגשמיות העולם כמו הלחם הפנים שהיה שילוב של גשמי ורוחני וראו בו את חיבת ישראל לפני המקום.

של 'שבת נאך שבועות' להחדיר ולהשריש בתוכנו את התורה באופן נעלה אף בתוך עבודת הימים הרגילים שאחרי החג, להשתמש

א.

בעולם הגשמי, הכל יש בו שורש ותיקון להשי"ת בדרך התורה, ואז אין הגשמיות מפריעה לעבודת הרוחנית, ואדרבה הגשמיות גם היא מתחממת ומתתקנת ולא מתיישנת, ונשאר עם לב חם ואש קודש לעבודת השי"ת.

והצדיקים שבכל הדורות היה בהם גם את הכוח וההסתכלות הנכונה, איך להתעסק בכל דבר גשמי בעולם, ומה ההשקפה הנכונה בכל דבר, כדי שאכן לא יפריע את העבודה הרוחנית בעולם הזה.

ועתה שמגיע עת היארציית ומתעוררים געגועים עזים להדרכתו והנהגתו והשקפתו הטהורה של כ"ק אאמו"ר, בוודאי יש לנו לילך בדרכיו ולזכור את עבודתו הגדולה בחיבור שמים וארץ, ולהישאר עם החמימות והאש קודש אף בתוך כל הבלבולים והנסיונות ועסקי ענייני עולם הזה.

ובעז"ה בשבת הבעל"ט - שבת שקודם היארציית הראשון, נתאסף

ובעומדנו כה לקראת יומא דהילולא קמא של כ"ק אאמו"ר וצוק"ל הכ"מ, נוגע לנו במיוחד ענין יקר זה של השילוב והחיבור בין עבודת השי"ת בסילודין ובגדלות יחד עם העסק בעניינים גשמיים להעלותם לשורשם ולהתעסק בהם בדרך התורה.

כי באמת אחד הסיבות שיש צדיקים וערליכע אידן הוא כדי שנוכל ללמוד מהם איך שהיה בהם את השילוב הנפלא הזה, מחד הם עומדים על הארץ והעולם הזה השפל, ומנגד הם מעפילים לשמים בעבודתם הגדולה והרוחנית, ועבודתם הוא אכן להכניס חמימות ואש קודש אפילו בתוך העסק בענייני העולם הזה, שיהא לבו שואף להתעלות ולרוחניות, וזה שילוב נפלא שהיו רואים בו אצל כ"ק אאמו"ר וצוק"ל ואת זה צריכים ללמוד לחבר יחד את עבודת השי"ת עם גשמיות העולם, על ידי שנדע שכל מה שעושים

להמשיך את השפעת היו"ט הקדוש של מתן תורה ולחבר את הגשמיות והרוחניות בחיבור שמים וארץ, ולהשאיר אצלנו חמימות וקדושת רוח התורה אף בתוך הגשמיות, עדי נזכה לראות שוב את לחם הפנים ויכריזו לפנינו 'ראו חיבתכם לפני המקום' בבית המקדש השלישי שייבנה במהרה בימינו ושם נעלה ונראה יחד עם הקמים בתחיית המתים ומלכנו בראשנו אכ"ר.

כולנו יחדיו להתוועד ולילך בדרכו ולהשקות צמאי חסדך מנהרות וימים של זכרונות וגעגועים מכל פועלו הגדול שעשה בעולם.

ובכך הנני מזמין באופן אישי את כל אחד ואחד להיות חלק מאותה התעלות והתאחדות בשבת הבעל"ט, ליקח חלק בהעלאת זכרו הטהור, ובוודאי נזכה הוא יעמוד עלינו למליץ טוב כל הימים.

ויעזור השי"ת שנזכה באמת

זמרי עולם יהיה צדיק

עטרת ראשנו ונזר תפארתנו, אבינו רוענו אשר
נשא אותנו על לוח לבו הטהור

כבוד קדושת אדמו"ר הקדוש והטהור

מדרן רבי יהושע העשיל זצוקלל"ה זי"ע

בן מדרן הרה"ק רבי אברהם זצוקלל"ה זי"ע

מזידיטשוב שיקאגו

אשר נתעלה לישיבה של מעלה בב"ד סיון תשפ"ד

